

Una noia observa en un petit monitor el vídeo del barceloní Jaume Pitarch a la galeria dels Àngels. / MARCEL·LI SÀENZ

El que un veu és el que sent

ÀNGELA MOLINA

En un dels més divertits pronunciaments surrealistes a favor de les revolucions que no acaben amb l'edat, Leonora Carrington va descriure a *La trompeta acústica* el seu *alter ego*, una anciana sorda, desdentada i amb barba, que descobreix, gràcies al regal que li fa la seva amiga Carmela —evocació de Remedios Varo— que la seva família la vol internar en una residència. En obrir l'obsequi providencial, la revoltosa Marion el mira, se l'acosta a l'orella i "llavors tot allò que havia sentit com un lleu xiuxiueig em va entrar dins de la cap com el mugit d'un toro enfurismat. Era horrorós! Després, vam començar pensar en totes les possibilitats revolucionàries d'aquella trompeta". Per a aquella àvia, qualsevol so era un llenguatge originari, la *Ursprache*, la mare de tots els significats lingüístics, però també un model per a un pensament irrepètible, com els sons deambulants de Stockhausen o els concerts aleatoris de John Cage. La metàfora de la trompeta suggereix altres formes de coneixement del món. El que un veu és el que sent. Els sorolls estavellats dels cossos, els grinyols i carrisquetjos, els espurneigs, les explosions... el llenguatge s'esculpeix en la terra, en els arbres; és un primer esbós d'escultura, la primera veu de tots els sorolls possibles des de les profunditats.

El vídeo titulat *The Forest* (13' 22", 2005), que l'artista israelià Ori Gersht (Tel Aviv, 1967) presenta a la galeria Dels Àngels, és tota una geografia de les dimensions vives a través dels cos-

sos "estavellats" dels arbres. Gravada als boscos de Kolomyja (Ucraïna), la pel·lícula consisteix en una sèrie de seqüències del ball de la mort dels arbres. En principi, l'espectador no sap què està succeïnt i què és el que pertorba l'harmonia de la verticalitat dels colossals pals al mig de la densitat arborescent. Veu de sobte com alguns arbres cauen misteriosament, però la càmera no es deté per observar-los, segueix endavant i va canviant el seu objectiu, fins a començar de nou.

Es tracta d'una tala d'arbres o del suïcidi dels pollancres, quan ja no poden resistir més la tensió pròpia de l'altura a causa de la seva longevitat? Per a l'espectador, això no importa. Només l'estrepitós soroll que produeix la caiguda manifesta la més vida crueltat de l'esdeveniment. Entre cada moment del final del cicle, de la consumició de la vida vegetal, un silenci permet escoltar els subtils sons del bosc i el cantar dels ocells fins que la naturalesa empenen el seu cicle natural amb el Cronos devorador. En el bosc filmat per Gersht van succeir terribles atrocitats durant la segona Guerra Mundial, fets que van viure en carn pròpia el sogre, el pare i el germà del propi artista. "Per cada arbre que desapareix, molts es mantenen. I per cada arbre que cau, hi ha un eco que reverbera en el temps", assenyala l'artista.

En una altra pantalla de vídeo, el britànic Richard T. Walker (Shropshire, 1977) descriu a través de la imatge fixa d'un paisatge idíl·lic (*A Nice View*, 4', 2007) les emocions que li produeix el contacte amb la naturalesa. El

paisatge parla a través d'una cançó i unes cartes d'amor, paraules interpretades pel propi artista ("Quan et miro, sembles tan serena, tan tranquil·la i fina. La manera que et presentes al matí, amb la boira penjada del teu coll com una elegant bufanda de seda, té una atracció inesgotable que només aconsegueix transmetre'm inseguretats molt profundes"). Els sons i les paraules es bolquen sobre el vast verd per convertir-se en accions i passions, esgarrioses, també tranquil·les. El present incommensurable és finalment un bell paratge que vol disfressar la seva esplendor.

A *The extra* (10'), Alexandra Navratil (Zurich, 1978) critica l'excés de l'*star system* i la veneració del famós, ressaltant la figura de l'individu corrent, *l'extra* que, davant dos miralls, se sotmet a l'escrutini dels seus altres tres jo i al seu propi complex de culpabilitat per voler ser protagonista de l'espectacle del món. La quarta història la firma el barceloní Jaume Pitarch (1963) amb el treball titulat *Rethinking David and Golliat*, on apareix l'artista equilibrant una escombra de dos metres de longitud de la qual penja un globus terraquí fins que, finalment, la peça se sosté per si sola sense contrapesos ni artificis, abans del col·lapse. Un objecte pobre domina i venç el món. O el món s'alia i conspira per mantenir en peu una escombra que per si sola cauria.

Premieres & Favourites. Diversos autors. Galeria dels Àngels. Carrer dels Àngels, 16. Barcelona. Fins al 31 de juliol